

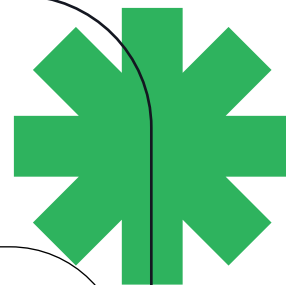
Ikusgune

Gasteizko LGTBI+fobiaren aurkako behatokia

Observatorio contra la LGTBI+fobia de Vitoria-Gasteiz

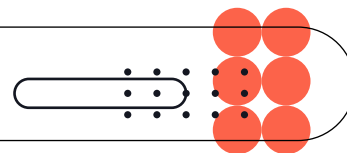
Gasteizen sexu-orientazioaren eta genero-identitatearen aurka izandako gertakariei buruzko VIII. Txostena

Gasteizko Udalak diruz lagundu du proiektu hau, baina
erakunde onuraduna da edukiaren erantzule bakarra.

aurkibidea

00	Sarrera	4
01	Egungo testuingurua	6
02	Metodologia	10
03	Gertakariak	13
04	Eztabaida eta ondorioak	24
05	Kolaborazioak	28

Gasteiz, LGTBI+ pertsonentzat udalerri atsegina

Gasteizen sexu-orientazioaren eta genero-identitatearen aurka izandako gertakariei buruzko VIII. Ikusgune Txostena daukagu aurrez aurre. Iaz, Ikusguneren 5. urteurrena ospatu genuen Gasteizko Udalarekin, eta aurten sareak¹ ezartzeko eta iruteko prozesu gogor baten emaitzak aipatu beharra dugu.

2024an, Ikusgunek 33 gertakarien ezagupen altua erregistratu zuen, **gure udalerrian indarkeria matxistari aurre egiteko dauden baliabideak sozializatzeko egindako lanari esker**. Hala ere, datuak biltzeko gure metodologia atalean aurkezten den sistema zorrotzetik igaro ondoren, txosten honetan 24 gertakari jaso dira. Era berean, azpimarratu behar dugu ez dela desberdintasun nabarmenik ikusten 2023an aurkeztutako datuekin alderatuta gertakari motei edo kopuruari dagokionez. Azpimarratu nahi dugu datuak lortu izanak ez gaituela egoera larriago baten aurrean jartzen, baizik eta **LGTBI+fobiaren egoera ezagutzeko baliabideak dituen udalerri baten aurrean; horregatik, positiboki irakurri behar dugu udalerri gehienetan hain ohikoa ez den errealitate hori**.

Ikusgunek aurten egin ahal izan duen ekarpen garrantzitsuenetako bat eremu judizialean gertatu da. **Gorroto-delituaren fiskal nagusiarekin eta Arabako Probintzia Fiskaltza espezialituarekin egon gara gorroto-delituak lantzen**. Topaketa horiek oso garrantzitsuak izan dira Ikusgune bezalako proiektu batentzat; iristen zaizkigun salaketa askok lege-ibilbiderik ez badute ere, bai gertatu dena ez delitua ez delako, bai frogatzeko oso zaila delako, bai biktimak ez duelako konfiantzarik sistema judizialean... Ikusgunen beti jaso ditugu (gorrotoaren) polarizazio-adierazleak eta polizian edo Ertzaintzan salatzen lagundu dugun bakoitzean, horiek salaketan idatziz agertu daitezela ziurtatu gara.

2024an **beste eragile batzuekin lan egin ahal izan dugu**, Medicus Mundi, Gasteizko Mugimendu Feminista, Koldo Mitxelena institutua eta Setem, besteak beste, eta horiek aukera eman digute gure begirada zabaltzeko eta adiskidetasuna eta sareak izateko estatutik kanpoko LGTBI+ kolektiboko elkarrekin eta elkarte feministekin. Gure ustez, harreman horiei estu ekitzeak aberastu egiten ditu Ikusguneren ikuspegiak eta estrategiak LGTBI+fobia prebenitzeko eta publikoki salatzeke.

Aurten baita ikasi dugu zer motatako pertsonak joaten diren Ikusgunen arreta jasotzera. Profilen artean, **kalteberatasun-egoeran dagoen pertsonarena hauteman dugu, eta profil horrek hainbat erakunderen esku-hartzea eskatzen du babes-neurriak edo baliabideak jasotzeko. Profil horrek agerian uzten du gizarte-eragile desberdinen artean koordinatzeko** eta begirada feminista intersektionala izateko beharra, LGTBI+fobiari aurre egiteko eta bizitzak, bereziki zaurgarrienak direnak, erdigunean jartzeko. Ildo horretan, **Gasteizko Mugimendu Feministaren transfobiaren aurkako konpromisoa ere nabarmentzea gustatuko litzaiguke**, eta adierazi nahi genuke gorroto-diskurtsoek ez dutela lekurik gure udalerriko borroka feministetan.

Beraz, **Gasteiz eraikitzen eta eraldatzen ari gara, LGTBI+ eskubideak dituen udalerri baterantz**, non LGTBI+ erakundeek eta entitateek elkarrekin parte hartzen dugun indarkeria horiei aurre egiten. Lan egiteko modu berezi horren ondorioz, harro gaude sexu- eta genero-aniztasunari laguntzeko eta jarrera LGTBI+fobikoei uko egiteko sare handi bat sortzen laguntzen. Hori dela eta, Gasteiz LGTBI+ eskubideen alde dagoen udalerria dela ospatzen dugu.

Aurten **bi kolaborazio** jaso ditugu, aurkeztu ditugun txostenetan ohikoa den bezala. Kolaborazio horiek garrantzitsuak iruditzen zaizkigu interesatzen zaizkigun eta jorratzen dituzten gaietara eman ahal izateko, bestela ez bailukete lekurik izango dokumentu honetan. Lehenengoa, **Lance Beoteguy**-ren testu bat, **identitate ez-bitarraren, desgaitasunaren eta gorputz eta bizipen disidenteen arteko intersektzioari buruzkoa**. Bigarrena, Observatori Contra L 'LGTBI+fobia'-ren elkarteko psikologo sozial eta elkarte berako koordinatzaile teknikoa den **Cristian Carreren** testua, **zeinetan ikasgeletako LGTBI+fobiari buruz hitz egiten duen**. Gaurkotasuneko gaia da, eta funtsezko lana egin behar da hura pairatzen duten

¹ [VII. Ikusgune txostena](#)

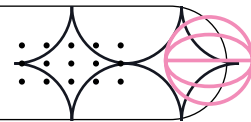
00. SARRERA

pertsonak babesteko erantzunak eta protokoloak ezartzeko.

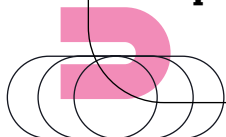

Sarrera honekin amaitzeko, LGTBI+ pertsonak gonbidatu nahi ditugu, ahal duten neurrian, erresistentzia-espazio eta -sareak sor ditzaten, haietan inplika daitezen eta parte izan daitezen. LGTBI+ pertsona desberdinekin **loturak** sor ditzaketen espazioak, ideiak eta bizipenak trukatzeko, ikaskuntzak eta genealogiak **kolektibizatze**ko. **Indarkeria jasateko beldurraren aurrean, berebiziko garrantzia du beldur hori politika eraldatzaile, espazio atsegin eta ahalduntze bihurtzeko aukera ematen diguten espazioetan parte hartzeak.** Guztiontzako bizitza bizigarriagoak eta indarkeriarik gabekoak eraikitzeke proiektuak sortzen jarraitzeko aukera emango diguten espazioak.

01. egungo testuingura

EAEkotrans legearen onarpena

2024ko otsailean, Eusko Legebiltzarrean onartu zen **4/2024 Legea, otsailaren 15ekoa, Trans pertsonak genero-identitateagatik ez baztertzeari eta haien eskubideak aitortzeari buruzkoa, EAEko trans legea izenez ezagutzen dena**. Lege horrek trans-taldeek urteak eskatzen zeramatzaten neurri asko inplementatzen ditu, medikuntzan, hezkuntzan, lanean... Hala ere, onartu zutenean, trans kolektibo batzuek adierazi zuten: **“legea zaharkitua jaio da”**. Legeak oraindik ez ditu aintzat hartzen EAEko genero ez-bitarreko pertsonak, nahiz eta modu apalean aipatzen dituen hezkuntzaren atalean. Era berean, titulutik kanpo, legeak “transexual” terminoa erabiltzen jarraitzen du, termino patologizantea denez trans pertsonen kolektibo askok baztertu dutena.

Hori eta guzti, azpimarratu behar da legeak oso ekarpen beharrezkoak egiten dizkiela EAEko esparruei, eta ekarpen horiek ezartzeko lanari erreparatzen jarraitu beharko dugula. Aipatu behar dugu, halaber, **trans eskubidearen subjektuaren aitorten garrantzitsua dela eta trans pertsonen kolektiboen parte-hartzea legearen prozesu batzuetan sartzeari ere**, nahiz eta, jakin dugun bezala, parte-hartze hori oraindik ez dagozazatuz. Era berean, uste dugu Arabako Foru Aldundiak urriaren 23an eman zuen urratsa, genero ez-bitarreko pertsonak dokumentu ofizial, formulario eta inkesta guztietan sartzekoa, genero ez-bitarreko pertsonen eskubideen subjektua aitortzea denbora-kontua baino ez delako sintoma izan litekeela, eta ikusguneak erakunde hori zoriondu nahi du ekimen horrengatik.

Legeetan jasotako eskubideak gauzatzea

Trans pertsonen bizipenei eta prozesuei dagokienez antzematen dugun erronka horiei buruzko ezagutzarik eza da: ez jakitea zer urrats eman, nora joan, nola egin nahi diren aldaketak... Behar horri erantzuteko, behatoki

gisa laguntza erregularra emateaz gain, aurreko ikusgunek, trans aktibistekin lankidetzan eta Arabako Foru Aldundiaren laguntzarekin, informazio horiek biltzen dituen **gida** bat argitaratzea erabaki zuen, eskuragarri jartzeko. Gida horrek agerian utzi du, erakunde publikoen mailan, **oraindik ere beharrezkoa dela protokoloak bateratzea**, aldaketa horiek inplikaturako pertsonarentzat modurik errazenean egin ahal izateko.

Arabako testuinguruan ez bezala, eta EAEko alderdi politiko gehienak trans eskubideen alde daudela kontuan hartuta, adierazi behar dugu **estatuan hainbat proposamen egin direla, hala nola trans emakumeak kirol-eremutik kanporatzea**. Gure ustez, horrelako neurriak onartuz gero, **aurrekari arriskutsua izango litzateke trans pertsonen eskubideak murrizteko**. Gainera, azpimarratu behar dugu proposamen horiek

01. EGUNGO TESTUINGURUA

gorroto-diskurtsoen eta mugimendu erreakzionarioen diana emakume trans gehienak diren bezalako pertsona kalteberetan jartzen dituztela, eta bateraezinak direla edozein erakundek izan beharko lituzkeen berdintasun-balioekin eta giza eskubideen defentsarekin.

2021eko uztailaren 3ko goizaldean, Samuel Luiz hil zuten A Coruñan, marikoi-oihukatzen ziotela. Estatuan aspalditik ikusten ez zen bezalako hilketa homofobo basati hori publikoki salatu zuten LGTBI+fobiaren aurkako behatokiek, baina hasiera batean gorroto-krimenaren izaera ezesten saiatu ziren kanpotik, lapurreta hilketaren arrazoi gisa aipatuz. LGTBI+ behatoki eta elkarrekin adierazi genuen homofobia zela arrazoi, eta **denborak eta epaitegiek arrazoi eman ziguten.** 2024an, **LGTBI+fobiaren aurkako Behatokiaren Estatuko Sarearen parte gisa mugitu ginen, epaiketa jarraitzeko.** Berebiziko garrantzia duen epaiketa izan zen, ez bakarrik Samuelen duintasuna berrezartzeko beharragatik, baita indarkeria LGTBI+fobikoen aurrean zigorgabetasunari aurre egiteko beharragatik eta krimena gorroto-krimen gisa aitortzeko beharragatik ere.

Horretarako, 2024an **bilerak izan ditugu gorroto-delituaren fiskaltzekin**, elkarrekin lan egiteko, polarizazio-adierazle horiek kontuan har daitezten. Azkenik, **00013/2025 Epaian¹** jasoko berediktuak onartu zuen **Samuel bere sexu-orientazioagatik hil zutela**, akusatu gehienek krimenean parte hartu zutela eta, gainera, ahalik eta kalte handiena eragiteko asmoz hil zutela. Berediktuak berretsi egiten du kolektiboki eta behatokiok hasieratik adierazi duguna, nahiz eta une horretan pertsona batzuk iritzi publikoan motibazio homofobo horren aurkako kontakizun ikusezin bat sortzen saiatu ziren. Gure ustez, homofobiari homofobia deitzen eta hilketari hilketa deitzea hasi da erreparazioa, baita gorroto-krimen bat zigorrik gabe ez utziz. Samuel jada ez dago gure artean. Haren memoria, beste LGTBI+ aktibista batzuenarekin batera, presente egoten jarraituko du LGTBI+ kolektiboentzat; izan ere, gorroto-delituak eta krimenak ez dira banakako kontua soilik, kolektiboki eragiten baitigute, eta, horregatik, behin eta berriz diogu **ez gaudela bakarrik, eta asko garel LGTBI+ pertsonen bizitzak, identitateak, desioak, zorientasuna eta abar bigarren mailako kontu gisa uzten ez duen gizarte baten alde lan egiten dugunok.**

Badira urte batzuk **olatu erreakzionatzaile bat ikusten ari garela mundu osoan**, olatu kontserbadore eta errepresibo bat, azken urteotan LGTBI+ mugimenduek eta mugimendu feministek lortutako aurrerapasoei aurka egiten saiatzen dena. Kezka handiz ikusten dugu Latinoamerikan, Estatu Batuetan, Europan eta abarretan **eskuin-muturrekoak gora egin duela**, eta igoera horren isla gorroto-diskurtso LGTBI+fobiko eta misoginoen hedapena dugu, batez ere sare sozialetan. Bereiki kezagarria da transfobiak diskurtso horietan duen protagonismoa, trans pertsonen kalteberatasun bereziaren ondorioz. Hain zuzen ere, kalteberatasun handiago horregatik, badirudi gorroto-taktikek, hala nola deshumanizazioak, barregarri uzteak eta kriminalizazioak, gizarte gaitzespen txikiagoa dutela eta alderago jartzen dela. Aurten, gainera,

gora egin dute diskurtso homofoboek, batez ere homosexualitatea eta pedofilia modu faltsuan lotzen saiatzen direnek. Joera horrek berretsi egiten du askotan adierazi duguna, hau da, trans pertsonen eskubideen aurkako eraso delat talde, elkarte eta alderdi horiek beren diskurtso matxistak eta

¹ [00013/2025 epaia](#)

01. EGUNGO TESTUINGURUA

LGTBI+fobikoak normalizatzeko aukeratzen duten bidea.

2024an trans pertsonen eskubideen aurka ikusi dugun eraso argienetako bat izan da **trans pertsonen kirolean izan duten parte-hartzea “polemikoa”**. **Horri dagokionez**, gogora ekarri behar dugu 2024ko Parisko Joko Olinpikoetan gertatutakoa; izan ere, hainbat atletei, horietako bat ere ez zuria, emakume trans izatea eta bidegabeki lehiatzen aritzea leporatu zitzaizen. Atletetako bat ere ez zen trans, baina gorroto-diskurtsoek oihartzuna izan zuten, eta emakume transek kirol federatuetan parte hartze oso minoritarioari buruzko irudi guztiz faltsua sortu zuten.

Adierazi behar dugu trans pertsonak kirolean duten parte-hartzea zalantzan jartzeak indartu egiten duela trans pertsonak, jaiotzean esleitutako sexuagatik, beren parte-harteari dagokionez abantailaren bat izan dezaketela dioen ideia okerra. Ideia horrek ez ditu kontuan hartzen trans pertsonak pairatzen dituzten diskriminazio- eta pobretze-baldintza materialak, kirolerako sarbidea zailtzen baitzaie; gainera, trans pertsonak egiten dituzten trantsizio-prozesuen **ideia zisexista eta bio-esentzialistak indartzen ditu**. Bestalde, adierazi behar da “emakumeen kirola babesteko beharra” premisaren pean, eraso horien zati handi bat trans emakumeei zuzenduta dagoela. **Akusazio horiek indartu egiten dute, alde batetik, transmisoginia deritzon trans emakumeen identitatea emakume gisa ukatzen duen ideia, eta, bestetik, emakumeak gizonak baino biologikoki mendekoak direla dioen ideia matxista**. Gure ustez, gorroto-diskurtso horietako eragileek ez dute inolako benetako kezkarik emakumeek kirolean berdintasunez parte har dezaten babesteko, besteak beste, zisheteropatriarkatua baita oraindik ere haien oztopo nagusia; aitzitik, diskurtso transmisoginoak normalizatzeko kezka faltsua gauzatzen dute, kirolean trans pertsonen parte-hartzea murriztu ondoren, batez ere **trans emakumeen parte-hartzea, eskubideak murrizten jarraitu ahal izateko, trans identitateen legezko edozein aitortpen indargabetu arte**.

Kezkaz ikusten dugu nola elkarte eta alderdi batzuek bereganatu duten gorroto-diskurtso hori, trans emakumeek kirolean parte hartzea eragotziko duten legeak proposatuz, lege transautonomikoak indargabetuz, LGTBI+ kolektiboaren siglak murriztuz edo, **hauteskundeak irabaziz gero, trans legearen indargabetzea aginduz**. Era berean, ikusi dugu hainbat herrialdetan antzeko diskurtsoak dituzten alderdiak boterera iritsi ondoren, trans pertsonen, LGTBI+ kolektiboaren eta emakumeen eskubideak, bizi-kalitatea eta aukera-berdintasuna pikutara joan direla.

01. EGUNGO TESTUINGURUA

Olatu erreakzionario horren aurrean, gure ustez, erakundeek eta alderdi politikoek inoiz baino gehiago egin behar dute **politika publiko feministak, interseksionalak** eta asmo eraldatzaileak dituztenak ezartzeko apustua, **giza eskubideak, trans pertsonen, emakumeen eta LGBTI+ kolektiboaren eskubideak blindatzeko.**

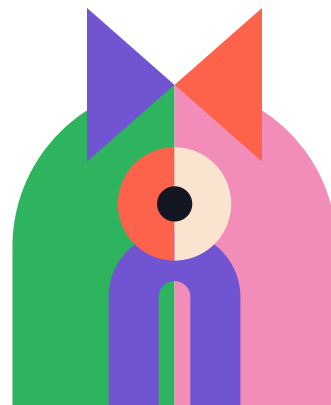

ERRESISTENTZIA sareak

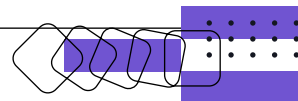
Aurten, olatu erreakzionatzailearen aurrean sortutako erresistentzia-sareen balioa azpimarratu nahi dugu. Mugimendu feministak, bereziki **Gasteizko Mugimendu Feminista**, gorroto-diskurtsoei aurre egiten ari dira, bereziki diskurtso transfoboei. **Aliantza** hori guztiz **funtsezkoa** da babes- eta erresistentzia-sareak eraikitzeko; izan ere, **diskurtso transfobo eta matxisten kontrako erresistentzia begirada feminista eta interseksional batetik baino ezin da artikulatu.**

Eraberean, 2024an, **Ikusgunek espazioak sortzeko lan egindu**, non genero ez-binarioko pertsonak elkar ezagutuko duten, sareak sortuko dituzten, esperientziak partekatuko dituzten eta hainbat gairi buruz hitz egin ahal izango duten, hala nola identitatea genero-binarismotik harago, nortasunaren aitortpen legal eta politikoa, genero ez-binarioko identitateen euskararekiko harremana...

Horren erakusgarri da Ikusgunen genero ez-binarioko pertsonen I. topaketa antolatzea, behatokiaren dokumentu guztietan pertsona horiek badaudela aitortzea, haien eskaerei laguntzea, kolektibo adierazgarriari arreta emanez, edo pairatzen duten indarkeria espezifiko eta enebefobia aitortzea, gertakarien txosten horietan txertatuz. Ikusgunek irekitako eta arestian deskribatutako ardatz ez-bitarraren ondorioz, ikusi ahal izan dugu **erakunde batzuk genero ez-bitarreko identitateak aitortzen hasi diren heinean**, hala nola Arabako Foru Aldundia edo EHUko Euskal Unibertsitate Publikoa, **genero ez-bitarreko pertsonak aitortuta eta errespetatuta sentitzen direla gure eremu instituzional hurbilenari dagokionez.**

02. metodologia

Aldizka, LGTBI+fobiaren aurkako behatokiok orain arte Kataluniako Observatori Contra L 'LGTBIfobia-k antolatutako topaketa batzuetan biltzen dira, eta behatoki guztien artean ahalik eta sinergia handienarekin lan egiteko akordioak bultzatzen ditugu. Hala, 2018an, **LGTBI+fobiaren aurkako behatokiak I. topaketa** antolatu zen, eta gertakari bat erregistratzeko ezagutu beharreko gutxieneko adierazleak adostu ziren:

- **Leku zehatza ezagutzea**
- **Une zehatza ezagutzea**
- **Pertsona zehatza ezagutzea**

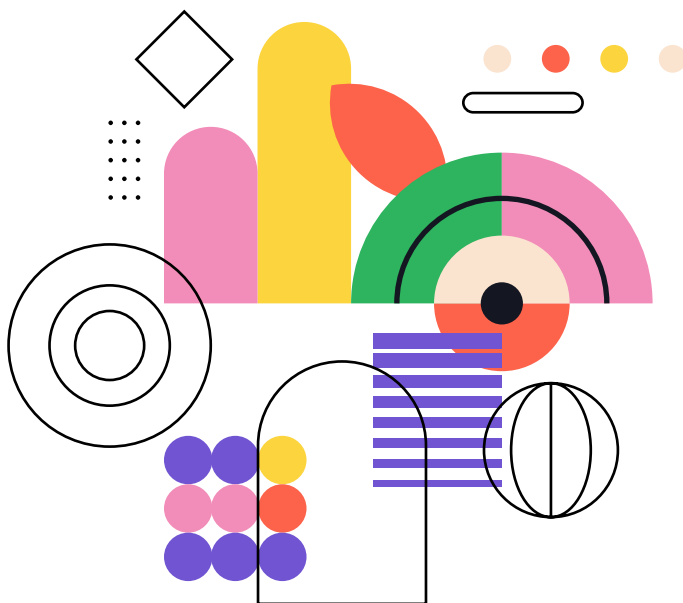
Gainera, datu horiek Ikusguneren lan-eremuari erantzun behar diote, hau da, Gasteizko udalerriari, begirada Arabako lurralde osora zabalduta. Horrela, lehen azaldutako gutxieneko adierazleak betetzeaz gain, **gertakariak honelako ezaugarriak bete behar dituzte:**

- **Gasteizko edo Arabako edozein tokitan gertatu behar dira**
- **Sare sozialetan gertatzen bada, eragindako pertsona Arabako bizilaguna izatea.**
- **Sare sozialetan, gertakaria eragin duen kontua Arabako pertsona edo talde batena izatea argi eta garbi, inolako zalantzarik gabe.**

Horrez gain, Ikusgunek balio handia ematen dio **elkarriketa pertsonalari**, gertatutakoari buruzko datu guztiak zehatz-mehatz ezagutzeko. Gertakari baten berri eman den kasu guztietan, Ikusgunen gertatutakoaren berri emateko aukera eskaini da.

Gorrotoaren polarizazio-adierazleak deiturikoen garrantzia nabarmendu behar da; horiek markatuko digute gorroto-motibazioa duen indarkeria baten (gure kasuan, sexu-orientazioagatik, genero-adierazpenagatik edo -identitateagatik) eta ez izatearen arteko aldea.

Lehenik eta behin, garrantzitsua da zehaztea bi ezaugarri bete behar direla gertakari bat gorroto-delitutzat hartu ahal izateko:

1.- Gertatutakoa delitua izatea

2.-Gertatutakoa kolektibo jakin batekiko gorroto-motibazioa izatea

Horregatik, indarkeria askok, Ikusgunek ezagutzen dituen gehienek, ezin dute ibilbide judizialik izan. Ikusgunen, gure ustez, delitua izan edo ez, txosten honetan jaso eta azaldu behar dira indarkeriak, hala nola irainak, diskriminazio batzuk eta LGTBI+ pertsonetako gorroto-giroak sortzea bilatzen duen oro.

02. METODOLOGIA

Gainera, gertakari bat ezagutzen dugunean, gorroto-motibazio bat ala ez bereiztea ahalbidetuko diguten elementuen zerrenda jakin bat begiratu behar dugu. Elementu horiek gorrotoaren polarizazio-adierazleak dira: **motibazio faxistako tatuajeak, LGBTI+ kolektiboa ibiltzen den espazioetatik gertu edo espazioetan gertatutako gertakariak, data garrantzitsuetan edo kolektibo horrentzat ospakizunetan gertatzen direnak, erasotzailea alde aurretik ezagutzea, gertakarian zehar hitzez egindako adierazpenak, etab.**

2024an, 33 gertakari jakinarazi zaizkio Ikusguneri, eta horietatik 24 txosten honetan jaso dira. Hiru alditan, ezagutzen diren gertakariak pertsona desberdinek jakinarazitako gertakari berari dagozkio, eta guztiak bateratu dira 1go gertakarian. Hiru alditan, jakinarazitako indarkeria ez zen LGBTI+fobia, eta, beraz, Ikusguneren lan-eremutik kanpo geratzen da; bi alditan, ezagutzen diren gertakariak Arabatik kanpo gertatu dira, eta behin jakinarazten duen pertsona ez da elkarriketa pertsonalera joan.

Bestalde, Ikusgunek **5 aldiz ezagutu ditu LGBTI+ pertsonen kalteberatasun-egoerak Gasteizen;** horietako batzuk salaketak jartzeko unean izan dira, beste batzuk zuzenean joan dira lokalera, **migratuak dira eta beren jatorrizko herrialdeetan indarkeria-egoeretatik ihes egin dute.** Kasu guztietan, Gasteizko Udaleko Berdintasun Zerbitzuarekin kudeatu da **gizarte-zerbitzuetako arreta.**

Txostenak 2024ko urtarrilaren **1etik 2024ko abenduaren 31ra bitartean** Ikusgunek ezagututako gertakariak jasotzen ditu. Harremanetarako bideak honako hauek izan dira: salaketa-telefonoa, aurrez aurreko arreta, sare sozialak eta horietan bilaketa aktiboa egitea, online salaketa web bidez (www.ikusgune.eus) eta prentsa idatzian eta digitalean. Gertakarien berri izan ondoren, Behatokiaren barne-fitxa batean jasotzen da. Gertakaria aurrez aurre jakinarazi ez bada, kaltetutako pertsonak bertaratzera gonbidatu ditugu, arreta hobea emateko modu lasaian. Informazio guztia bildu ondoren, jarraitu beharreko urratsak baloratzen dira: laguntza medikoa edota juridikoa, salaketa publikoa, etab.

Ikusgunek Gasteizko Udaleko Berdintasun-Zerbitzuarekin koordinatzen ditu kaltetutako pertsonak izan ditzakeen beharrak. Era berean, udaltzaingoari edo Ertzaintzari jakinarazten die biktimek salaketa jarri nahi dutela, haiekin hitzordua adostu eta salaketan informazioa hobeto jaso ahal izateko.

Horrekin batera, Ikusgunek salaketa jarri den gertakari ezagun ororen berri ematen dio Gorroto Delituen Probintzia Fiskaltzari, une oro detektatu ahal izateko ea gorroto-zantzurik dagoen, eta izapidetze egokia izan ahal izateko, Ikusguneren laguntzarekin batera, prozesu judizialaren ondoriozko frustrazioak saihestu ahal izateko.

Era berean, Ikusgunek indarkeria ezagunak mailatzen ditu mota hauen arabera:

02. METODOLOGIA

ERASOA

LGTBI+ pertsonen aurka edo kolektibo horrekin elkartzeagatik gerta daitezkeen indarkeria fisikoak edota ahozkoak, hala nola irainak, mehatxuak, barregarri uztea, bultzadak, jipoiak...

GORROTO-DISKURTSOA

LGTBI+ kolektiboaren aurkako gorrotoa sortu nahi duten adierazpenak, haien aurkako estigmatizazioa, diskriminazioa edo indarkeria bilatu nahi dutenak.

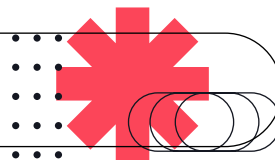
IRAINAK

Irainak edo mespretxua, normalean ahozkoa, baina LGTBI+ pertsonetiko keinu edo begiradetan ere adieraz daitezkeenak.

DISKRIMINAZIOA

Pertsona bati sexu-orientazioagatik, genero-identitate edo genero-adierazpenagatik, jatorriagatik, kulturagatik, erlijioagatik... ematen zaion tratu desberdina eta kaltegarria.

03. gertakariak

Jarraian, **Gasteizen sexu orientazioaren eta genero identitatearen aurka izandako gertakariei buruzko VIII. Txosten honetan jaso diren gertakariak** zehazten dira.

1/2024 GERTAKARIA

Data: 24/03/08

Lekua: Espazio publikoa

Tipologia: Gorroto-diskurtsoa

Deskribapena:

Martxoaren 8aren testuinguruan, hainbat kartel eta pegatina transfobo agertzen dira, horietako batzuk lkusguneren egoitzaren aurrean. Kartelek gorroto-diskurtso transfoboak goraiatzeko dituzte, mezu hauekin: "Se ha llegado tan lejos en la promoción de la igualdad que... hasta los hombres pueden ser mujeres", "La ley trans es homófoba, niega las orientaciones sexuales", "Las lesbianas están siendo presionadas para tener sexo con hombres autoidentificados como mujeres, so pena de ser acusadas de transfobia", "La ley trans prevé multas de hasta 150.000 euros a psicólogos que ahonden en los motivos que llevan a los/as menores a creer que su cuerpo está mal y que pertenecen al sexo opuesto" edo "Según la ideología de la identidad de género, una niña que juega al fútbol puede ser un niño y un niño que juega con muñecas puede ser una niña". Ekintza horiek talde transfoboek aldarrikatzen dituzte, Araban eta Arabatik kanpo jarduten duten konbertsio-terapien alde.

Deskribapena:

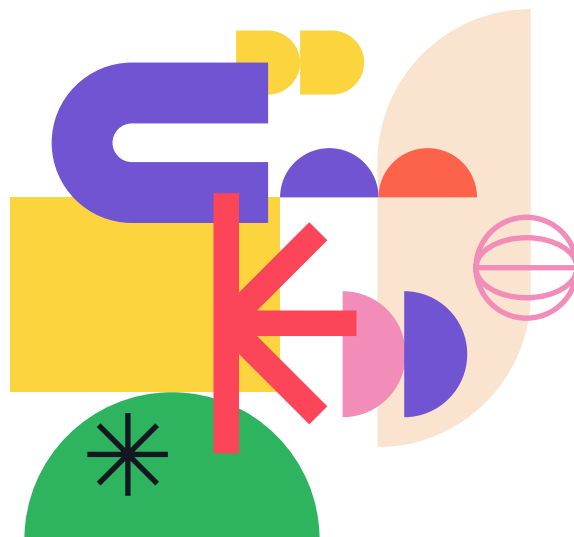
Pertsonak irainak eta gorroto-mezuak jasotzen ditu sare sozialen bidez, hala nola "puta", "lesbiana de mierda" eta "malfollada". Mezu horietako batzuek argazki pollak dute. Horrekin batera, emakume gisa duen nortasuna zalantzan jartzen duten iruzkinak jasotzen ditu. Indarkeria horretan parte hartzen duten kontu gehienek eskuin eta eskuin muturreko profilak dituzte.

2/2024 GERTAKARIA

Data: 24/04/03

Tokia: Sare sozialak

Tipologia: Gorroto-diskurtsoa

03. GERTAKARIAK

3/2024 GERTAKARIA

Data: 24/04/30

Lekua: Garraio publikoa

Tipologia: Iraina

Deskribapena

Autobus baten zain dagoela, adin txikikoen talde bat "mari-con" koreatzen hasten da, bere aldetik erreakzioaren bila eta beldurtu nahian. Autobusera igo ondoren, helburuz aldatzen dira eta bakean uzten dute.

5/2024 GERTAKARIA

Data: 24/05/28

Tokia: Ikastetxea

Tipologia: Gorroto-diskurtsoa

Deskribapena:

Maiatzaren 17a baino lehen, "No a los gays" bezalako kontsigna homofoboak dituen kartel bat agertzen da ikastetxean. Ekintza bat eta argazki bat egin zuten ekitaldia salatzeko, eta kartel bat jarri zuten homofobiaren aurka. Kartelean homofobia hitza moztuta agertu da, eta LGTBI+ bandera zintzilik, bainugela batean sartuta.

4/2024 GERTAKARIA

Data: 24/04/11

Lekua: Udal ekipamendua

Tipologia: Gorroto-diskurtsoa

Deskribapena:

Gaur egungo gaiei buruzko hitzaldi laburrak emateko ekitaldi baten testuinguruan, liburu transfobo bateko idazle bat gonbidatzen da. Hitzaldian hainbat iruzkin transfobo egin zituen, hala nola trans aktibismoa sekta bat dela, trans gizonak emakumeak direla, trans gizonaei buruz esanez "mujeres que se amputan los pechos y úteros sanos y menores que toman castradores químicos" eta trans kolektiboek zera egiten dutela: "empujan a los menores a la dependencia farmacológica y a adoptar identidades destructivas". Pertsona horri espediente berreslea ireki zitzaion, trans pertsonen konbertsio-terapiak egiteagatik.

6/2024 GERTAKARIA

Data: 24/05/28

Lekua: Ikastetxea

Tipologia: Gorroto-diskurtsoa

Deskribapena:

Maiatzaren 17an, ekitaldi bat egin zuten ikastetxean, eta 15 metroko bandera bat jarri zuten patioan. Asteburuaren ondoren, lurrean urratuta agertu zen eta, ondoren, berriro jarri zen. 27an, astelehenean, bandera erreta agertzen da.

03. GERTAKARIAK

7/2024 GERTAKARIA

DATA: 24/05/29

LEKUA: BESTE BATZUK (WHATSAPP)

TIPOLOGIA: IRAINA

Deskribapena:

Bere etxearen alokairuarekin lotutako arazoak dituen pertsona batek komentarioak egiten dio salatzen duen pertsonari, emakume gisa duen nortasuna zalantzan jarriz, eta "ven ahora disfrazada" idazten dio.

8/2024 GERTAKARIA

Data: 24/06/03

Lekua: Espazio publikoa

Tipologia: Gorroto-diskurtsoa

Deskribapena:

Banku bat LGTBI+ banderaz margotuta zegoen harrotasunaren hilabetea zela-eta, eta pintada homofoboekin bandalizatuta ageri da.

9/2024 GERTAKARIA

Data: 24/06/26

Tokia: Sare sozialak

Tipologia: Gorroto-diskurtsoa

Deskribapena:

Ekainaren 28a dela eta, sindikatu batek kartel bat partekatu du sareetan, identitate disidenteak babesteko klase-borrokaren barne. Berehala, argitalpena mezu transfoboz betetzen da: "necesitan ayuda, no hormonas ni mutilaciones", "El único sujeto político feministas son las mujeres" (cis emakumeak baino ez dira aipatzen), "Ya sabemos que van de peneporantes" eta "Ley trans capitalismo liberal", besteak beste. Mezuek konspirazioei ere egiten diete erreferentzia, eta "Lobby queer", "ideología queer", "identidades de género sintéticas" edo "desacreditada disforia de género de inicio rápido" bezalako esapideak aipatzen dituzte. Kontu horietako batzuek pertsona trans operatu berrien argazki deshumanizatzaileak dituzte.

03. GERTAKARIAK

10/2024 GERTAKARIA

Data: 24/07/01

Tokia: Sare sozialak

Tipologia: Gorroto-diskurtsoa

Deskribapena:

Pertsona batek, bere joera transfoboak direla-eta, gizarte-bazterkeriako egoeran dagoen trans pertsona bat jazartzen duenean, lkusgunek mezu bat jartzen du sareetan, eraso jasan duen pertsonari laguntzeko. Berehala agertzen dira mezu transfoboak, trans emakumeak genero-indarkeriarekin eta misoginiarekin lotzen dituzten mezuak, trans pertsonetikiko gorrotoa ukatzen dutenak, behatokiarekiko mehatxuak eta baita otoitzak ere.

11/2024 GERTAKARIA

Data: 24/07/01

Lekua: Espazio publikoa

Tipologia: Eraso

Deskribapena:

Gizarte-langile batek "maricón de mierda" bezalako irain homofoboak jasotzen ditu zerbitzuaren erabiltzaile baten partez. Gizon horrek ere txistua botatzen dio eta salatzailea erasotzen saiatzen da. Egoera hori hiru hilabeteetan zehar errepikatzen da.

12/2024 GERTAKARIA

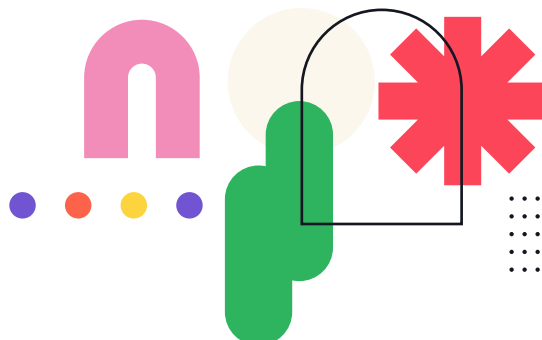
Data: 24/07/02

Lekua: Espazio publikoa

Tipologia: Gorroto-diskurtsoa

Deskribapena:

Gizon batek liburuxka batzuk banatzen ditu QR batekin eta "El fin está cerca" mezuarekin plaza batean. Kodeak LGTBI+ pertsonetikiko gorrotoz blai dagoen blog bateko artikulua batera birbideratzen du. ArtikuluaK, kristau-jarrera batetik, LGTBI+ pertsonen inguruan zera dio: "desviados del diseño original de Dios, es pecado, está mal". Trans pertsonak deabruak bidaltzen dituela deritzo: "El mayor enemigo de Dios el diablo (...) se está esforzando grandemente en estos últimos años, es atacando su identidad", "nos dejó el diseño: dos géneros, no doscientos, cómo nos están intentando meter a presión". Lesbianen eta gayen arteko harremanei eraso egiten die: "Dos hombres y dos mujeres no producen vida (...) Los órganos sexuales masculino y femenino encajan a la perfección como dos piezas de un puzzle (...) el amor nunca justifica el pecado". Gainera, artikuluaK iruzkinak egiten ditu ere gay kolektiboa gaixotasunekin lotuz: "Las ETS, el SIDA o la viruela del mono, por ejemplo, afectan sobre todo al colectivo gay. Es una de las maneras en las que Dios manifiesta su total desaprobación a estas prácticas sexuales"; eta barregarri uzten ditu suizidio-, antsietate- eta depresio-kasuak LGTBI+ kolektiboaren artean "Algunos dicen que es porque siempre ha sido un grupo muy discri-

03. GERTAKARIAK

minado, pero la realidad es que el colectivo más perseguido de la historia es el cristiano y sus índices de suicidio muy bajos” esanez. Artikuluaren amaieran, konbertsio-terapien alde egiten da: “Un amigo suyo, que se movía mucho en el ambiente de noche, le contaba la cantidad de homosexuales que de fiesta le habían confesado que les gustaría salir de eso. Comparto un enlace al canal de un chico al que Jesús liberó y transformó”.

13/2024 GERTAKARIA

Data: 24/07/05

Lekua: Espazio publikoa

Tipologia: Eraso

Deskribapena:

Salaketa egindako pertsonari haren pertsona ezagun batek oldarkortasunarekin tratatzen hasi dio. Harrezkero, topo egiten dutenean, beldurtu, iraindu eta erasotzen saiatzen da. Era berean “maricon, transformer, que te afeites, hijo de puta, yonki” bezalako mezuak eta “se te acaba el tiempo. Ya te dormirás. Te voy a quemar viva. Me lo vas a pagar” bezalako mehatxuak bidaltzen dizkio Egoera hori bi hilabeteetan zehar errepikatzen da.

14/2024 GERTAKARIA

Data: 24/07/11

Lekua: Espazio publikoa

Tipologia: Eraso

Deskribapena:

Mutil batek biktima aurpegian kolpatzen hasi zen, “vayasé a su país maricón negro” oihukatzen zion bitartean, eta erasotako pertsonarekin zebiltzaten bi emakumeak iraindu zituen. Eraso inguruko bizilagun batek gelditu zuen.

15/2024 GERTAKARIA

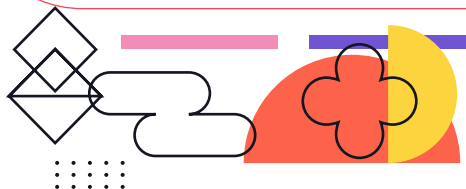
Data: 24/08/07

Lekua: Etxea/Bizilagunen komunitatea

Tipologia: Diskriminazioa

Deskribapena:

Baliabiderik ez duen genero ez-bitarreko pertsona bat bere nahien aurkako ospitaleratze psikiatriko batean dago, eta amak kalean uzteko mehatxua egiten dio, alta eskatuz gero. Salatzen du, halaber, amak ospitaleratze horretara behartzen duela, konbertsio-terapia moduko bat izan dadin, eta horrek ideologia transfobo nabarmena duela.

03. GERTAKARIAK

16/2024 GERTAKARIA

Data: 24/07/13

Lekua: Etxea/Bizilagunen komunitatea

Tipologia: Diskriminazioa

Deskribapena:

Pertsona batek baimena eskatzen du salatzailearen atetik sartzeko erabiltzen den zati bat hesitzeko. Behin, salatzaileak alkatea aurrean izan zuen hori aurrera eramateko sinatutako baimenarekin eta aurrean daukan bizilagunaren iruzkinak dituen orri mordoarekin. Salatzaileak, irakurri nahi ez dituelarik, baimena hausten dio. Beste batean, fatxadaren aurreko hesia kendu eta alde baten utzi ondoren, alkatea modu txarrean hasi zen berarekin eztabaidatzen, tonua altxatuz eta ukabilkadak airera jaurtiz, indarrez. Alkateak honako hau esan zion: "Te voy a decir realmente lo que pienso de ti, y ahora si que me vas a denunciar, eres un puto maricón de mierda. un puto maricón de mierda sin clase".

17/2024 GERTAKARIA

Data: 24/08/08

Lekua: Etxea/bizilagunen komunitatea

Tipologia: Diskriminazioa

Deskribapena:

Bi emakume lesbiana beren familietatik kanporatu dituzte, eta Gasteiztik alde egitera behartu dituzte.

18/2024 GERTAKARIA

Data: 24/08/09

Lekua: Gaueko aisia/ostalaritza

Tipologia: Eraso

Deskribapena:

Gizon batek salatzailea jazartzen du, tratu txarrak ematen dizkio eta eraso egiten dio, iruzkin homofoboak eginez. Jatetxe batean jaten ari zela, berriz ere iraintzen hasi zitzaion, eta aulki batekin jo zuen; bere burua babesteko, erasotzailea besoa zauritu zuen mahai tresnekin.

19/2024 GERTAKARIA

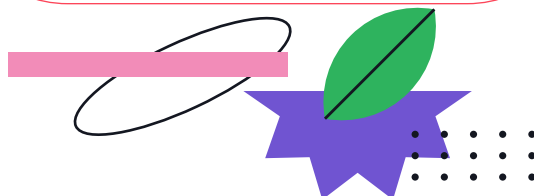
Data: 24/08/09

Lekua: Gaueko aisia/ostalaritza

Tipologia: Iraina

Deskribapena:

Mutil batzuek salatzailea iraindu egiten dute "bujarra" deituz, jai-giroan beste mutil batekin zegoen bitartean. Beste urte batzuetan baino begirada eta iruzkin homofobo gehiago ere sumatu ditu.

03. GERTAKARIAK

20/2024 GERTAKARIA

Data: 24/08/04

Lekua: Gaueko aisia/ostalaritza

Tipologia: Eraso

Deskribapena:

Taberna batean zegoela, gizon batek bultza egiten dio dantza egiten duen bitartean, eta aurre egiten dio, eta iseka egiten dio, "maricón a escondidas" deituz. Geroago, tabernatik irtetean, beste pertsona batek iseka egiten dio bere genero-adierazpenagatik.

22/2024 GERTAKARIA

Data: 24/08/07

Lekua: Espazio publikoa

Tipologia: Gorroto-diskurtsoa

Deskribapena:

Pertsona batek trabesti ikuskizun bat prestatzen du blusa eta neska koadrilla batentzat. Gehienek harrera ona izan zuten arren, blusa batzuek isekazko mezu publikoak idatzi zituzten, haiek "normalak" zirela nabarmentzeko asmoarekin.

21/2024 GERTAKARIA

Data: 24/08/05

Lekua: Gaueko aisia/ostalaritza

Tipologia: Iraina

Deskribapena:

Lagun batekin parrandan zegoela, mutil bat hurbildu zitzaien zigarro bat eskatzera. Eman nahi ez zuenez, behin eta berriz mehatxuka hasi zen. Geroago, pertsona hori eta beste batzuk haiengandik hurbil igarotzen dira bizikletaz, eta "bujarras" oihukatzen dizkiete.

23/2024 GERTAKARIA

Eguna: 24/09/13

Tokia: Lantokia

Tipologia: Diskriminazioa

Deskribapena:

Lankide batek modu desberdinean tratatzen du eta zakar tratatzen du bere burua era irekian genero ez-bitarreko pertsona bezala espresatzen baitu eta normatibotzat jotzen ez den genero-adierazpena baitu. Jazarpena hain handia izan zen non lana utzi behar izan zuen puntu batera iritsi zen.

24/2024 GERTAKARIA

Data: 24/10/10

Tokia: Lantokia

Tipologia: Diskriminazioa

Deskribapena:

Ostalaritzan lan egiten duen bitartean, hainbat arduradunek komentario LGTBI+fobikoak egin dizkiote. "Ese no es maricón, ese es gay que tiene estudios" bezalako iruzkinak entzun ditu, eta PortAventura 2024an bi lesbianek jasandako erasoak justifikatzen zituzten komentarioak ere. Gainera, egun batean barra aldatzen ari zirela, arduradunetako bat haren atzean jarri zen, eta berarekin uzki-sexua izatea simulatu zuen, itxuraz sexualitateagatik umiliatzeko asmoz.

GERTAKARIEN AZTERKETA

GORROTO-DISKURTSOAK

Gorroto-diskurtsoak eta irainak dira **Ikusgunek 2024an erregistratutako gertakari mota ohikoenak**: ezagutzen diren gertakari guztien bi heren inguru dira. Beste batzuetan adierazi dugun bezala, gorroto-diskurtsoek beste indarkeria handiago batzuetarako bidea irekitzen duten elementu normalizatzailerik gisa funtzionatzen dute. Azken urteotan ikusi dugu gorroto-diskurtsoen kopuruak **goranzko joerari** eutsi diola. Duela urte batzuetatik hona, olatu erreakzionario batek atzera egin nahi du eskubide feministetan. Gorroto-diskurtsoek eta, bereziki, sare sozialetako gorroto-diskurtsoek, zeregin argia dute: LGBTI+ pertsonen aurkako indarkeriazko testuinguruak sortzea eta pertsona horiek ahalik eta espazio gehienetatik pixkanaka kanporatzea. Estrategia horien artean ikusten dugu, adibidez, indarkeria sinbolikoa, hala nola indarkeria ez dagoela adierazten duten kartelak eta banderen suntsipena eta errekuntza. Kasu honetan, **indarkeria ez da pertsona baten aurka egiten, baina kolektibo osoari eragiten dio eta hari zuzenduta dago, mezu argi bat bidaliz: «hau ez da zure espazioa»**. Egoera honetan, **gorrotoa testuinguru erlijiosoan bilduta dago**, eta txosten honetan azaltzen diren gertakari batzuk ageri ditugu.

Azkenik, **gorroto-diskurtso horiek arau-esparru batean nola funtzionatzen duten** adierazi behar da. Esparru horretan, diskurtso horiek zabaltzen dituzten pertsonak ohikoaren kanon gisa finkatu eta gainerakoak bestetasunera baztertu nahi dituzte.

GERTAKARI HOMOFOBOAK

Gertakari homofoboek pisu handia izaten jarraitzen dute, aurten ere, Ikusgunek ezagutu dituen **gertakarien artean, eta erregistratutako gertakarien ia erdia dira**. Fenomeno hori azal dezakeen ideietako bat **“maskulinitatearen krisia”** da. Antropologia feministatik, zenbait egilek “maskulinitasun hegemonikoa” eta antzeko terminoak sortu dituzte “maskulinitasun tradizional” gisa ere identifika dezakegun ideia normatiboa jorratzeko: gizona izateko bildutako ideia irreal eta fikziozko multzoa. Izaera unibertsal hori, ideia matxisten eta kontserbadoreen gainean eraikia, esperimentatzen ari garen olatu erreakzionarioaren eragin-puntuetako bat da. Olatu erreakzionario horrek **maskulinitate misogino eta unibertsalak** eraikitzen ditu; testuinguru horretan, hegemoniaren parte ez den edozein identitate edo bizipen, hegemoniatik kanporatzeaz gain, haren existentziak berak pitzadurak sortzen ditu funtsean, oso hauskorra den maskulinitasun batean. Maskulinoaren eraikuntza horretan, **subjektu marika** eta, bereziki, **luma duen gizona** da **indarkeriazko erreakzio-jomuga** bihurtzen dena, hain zuzen ere gizon horren oinarri heterosexualak eta misoginoak zalantzan jartzeagatik.

Azkenik, aipatu behar dugu diskurtso horien toxikotasuna eta bereziki **gizon gazteek eta nerabeek** sare sozialen bidez gorrotoaren ideologia horien eraginpean egoteko duten kalteberatasuna; adin-tarte guztietan dauden eta portaera eta indarkeria matxisten konplize diren beste maskulinitate asko ahaztu gabe.

DISKURTSO TRANSFOBO ETA TRANSBAZTERTZAILEAK

Gertakari transfoboei dagokienez, 2023ko txostenarekiko aldaketa berezirik ez badago ere, **muturreko indarkeriagatik eta deshumanizazio-mailagatik nabarmentzen dira**. Gertakari horien artean, **bi eraso, hiru gorroto-diskurtso eta irain bat ikusi ditugu**. Adierazi behar dugu gertakari horietako gehienak behin bakarrik erregistratzen direla, nahiz eta horietako asko behin baino gehiagotan errepikatzen diren. Erasoen kasuan, muturreko indarkeria-egoerak eta **biktimen osotasun fisiko, mental eta emozionalerako arrisku handiko egoerak topa ditzakegu**, denboran irauten duten egoerak baitira, eta pairatzen dituzten pertsonak babesgabetasun-egoeran jartzen baitituzte. Kasu orotan, beste egoera batzuetan bereziki kalteberak diren eta indarkeria-egoera horretatik ateratzeko baliabiderik ez duten pertsonen aurka egiten diren erasoak dira.

Gorroto-diskurtsoei dagokienez, arreta berezia jarri behar diegu **TERF diskurtsoei edo diskurtso transbartzertzaileei**. Duela urte batzuetatik hona ezagutzen da urtero, manifestazio feministen testuinguruan, **trans pertsonetako gorrotoa zabaltzeko espazioa usurpatzen saiatzen den talde bat**. 2024an, talde horrek berak eduki transfoboko kartel eta pegatinak jarri zituen Gasteizen, Espainiako estatuan jarduten duten talde transahiertzaile ezagunen webguneetara eta baliabideetara eramaten zutenak. Kartel horietako bat Ikusguneren egoitzako atearen aurrean jarri zuten. Trans pertsonak, baita langile transek ere, Ikusguneko egoitza erabiltzen dutela jakinda, gorrotoa bereziki astuna da eta konnotazio bereziki negatiboa dauka, gertatu izanak berez indarkeria erakusleak baita. Sare sozialetan, bereziki X-en(Twitter), ikusten ditugu **diskurtso deshumanizatzaileenak**, non trans pertsona operatu berriei lapurtutako argazkiak ere erabiltzen diren gorrotoa zabaltzeko eta trans pertsonen eskubideak eta erasoak murriztea ahalbidetuko duen testuinguru bat eraikitzeko.

Azkenik, ikusi dugu **udal-ekipamendua** trans pertsonen **bihurketa-terapiak** (tortura) egiteagatik espedientatutako gorroto-diskurtso bat zuen pertsona bati plataforma bat emateko erabiltzen zela, eta, horrela, espazio legitimatzaile bat ematen zitzaiola gorroto-diskurtso horiekin lukratzen den pertsona bati.

Aipatu ditugun diskurtsoak ustez **biologizistak** izaten dira, baina biologia aitzakia bat izan ohi da; diskurtso horien muinean dago, alde batetik, **transfobia**, eta, bestetik, **transmisoginia** (bereziki emakume transei zuzendutako gorrotoa) eta **joera matxista eta patriarkalak**. Trans pertsonak erasotzea, bortxatzea eta deshumanizatzea bilatzen duten diskurtsoak dira, pertsona horiek Bestetasunera itzultzeko, kanporatzeko eta lortu duten edozein zubi edo eskubideak suntsitzeko. Diskurtso bereziki arriskutsuak dira **trans pertsona gehienek bizi dituzten gizarte-bazterketako, diskriminazioko eta prekarietateko egoerak kontuan hartuta**. Egoera horiei prozesu burokratiko eta mediko luzeak gehitzen bazaizkie, eta askotan haien eskubideak errespetatzen ez badira, bereziki zaurgarriak dira eraiki ahal izan duten edozein laguntza-sare suntsitu nahi duten diskurtsoen aurrean. Izan ere, **TERF diskurtsoen azken helburua trans pertsonak deusezte eta desagerraratea da**.

ESPAZIO PUBLIKOKO GERTAKARIAK

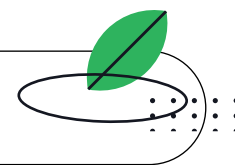
Beste urte batez, espazio publikoan izandako gertakarien kopuruak **jasotako gertakarien laurden bat baino gehiago** izaten jarraitzen du. Komeni da adieraztea espazio publikoa dela gehien detektatzen den lekuetako bat, hain zuzen ere jendaurrean pasatzen direlako gertakariak, ageriko espazio batean. Espazio pribatuen intimitatean gertatzen den indarkeria LGTBI+fobiko asko gertatzen delako, oharkabean pasatzen da indarkeria hori pairatzen duten pertsonen indarkeria hori ikusgarri egitea erabakitzen duten arte. Era berean, detekzio handiago horren zergatia da, alde batetik, espazio publikoa elkartzeko eta sozializatzeko lekua dela, eta, bestetik, auzi sistemiko eta estrukturalak direla eta.

Espazio publikoa, berez publikoa delako, **askotariko espazioa da**, eta, gainera, jokabide-kodeak malgutu egiten dira, zurrunagoak izan ohi baitira (pentsa dezagun lan-espazioetan, ikastetxeetan...). Auzi sistemiko eta estrukturalen dagokienaz, azken hamarkadetako eskubide feministen konkistak gorabehera, oraindik ere sistema patriarkal batek eta zisheteronorma batek zeharkatzen duten espazioa dugu. Horregatik, **espazio publikoa oraindik ere etsaitasunezkoa da emakumeentzat eta sexu-genero disidentzientzat**, espazio androzentrikoa baita: hau da, oraindik ere gizon zisheterosexual, zuri eta autoktonoen nahiak eta esperientziak erdigunean jartzen dituen espazioa.

Horregatik da garrantzitsua **espazio publikoa okupatzea** eta ikusaraztea, etxekotasunak ikusezintasuna dakarrelako eta ezagutzen ez dena ez delako existitzen gizartearen begietan, baina baita **identitatea gai kolektibo eta publikoa** delako ere, bizipen, gorpuztasun, gaitasun eta desioak bezalaxe. Horregatik, espazio publikoan jasotako indarkeriak, haien berezitasun guztiak kontuan hartuta ere, arau-sistema baten parte dira, eta haien azken helburua disidentzietatik kanporatzea da.

Indarkeria horren aurrean, beharrezkoa da **berdintasunaren arloko politika publikoen aldeko apustua egiten jarraitzea, ahalduz kolektiboa ahalbidetzen duten, aniztasunerako espazioak irabazten jarraitzea** ahalbidetzen duten eta guztion bizitzak erdigunean jartzen dituzten sareak eta espazioak ehuntzea, bizitza eta espazio bizigarriagoak eta indarkeriarik gabekoak eraikitzeko.

04. Eztabaida eta ondorioak

Gasteizko Genero Berdintasunerako V. Planak¹ helburu gisa jasotzen du **ikuspegi intersektzionala**. Ikusgunek, nola ez, ikuspegi horri eusten saiatzen da, zeharkatzen gaituzten zapalkuntza-ardatzak aztertuz eta horiek bestetasunaren arau-sistema batean nola uztartzen diren aztertuz. Ikusguneren VIII. Txostenetan izandako gertakarien arabera, esan dezakegu LGBTI+fobiak mindutako pertsona arrazializatua denean, **sexu-orientazioagatiko, identitateagatiko edo genero-adierazpenagatiko indarkeriarekin batera, arrazakeriak eragiten duela**, eta hori agerian geratzen da metodologian azaldutako gorrotoaren polarizazio-adierazleak aztertzean.

Hala ere, LGBTI+ kolektiboa kolektibo kaltebera gisa ikusiz gero, gizarte-, familia-, erakunde- edo lan-onarpen osoa ez duena, lan-merkatuan sartzeko aukera berdina ez dituen edo ikasgeletatik kanporatzen dena (genero-adierazpen ez-normatiboak dituzten edota trans diren haurrak eta gazteak, etab.), ikusten dugu ahultasun horiek areagotu egiten direla pertsona migratuen edo arrazializatuen kasuan, eta indarkeria horiek gurutzatzen diren heinean pobrezia-maila larriagotzen dela.

Zer dakar egoera honek? Argi dago bazterkeria zenbat eta handiagoa izan orduan eta handiagoa dela pobrezia, eta orduan eta handiagoa dela laguntza-sareen falta, eta orduan eta zailtasun handiagoak daudela laguntza juridikoa edo laguntza psikosoziala eskuratzeko. Egia da doako justiziaren bidez defentsarako eskubidea bermatzeko prozedurak badaudela, edo indarkeria-kasuetan laguntza psikosozialeko protokoloak existitzen direla, baina prozedura horiek larritasun jakin batekoak izan behar dute. Metodologian aipatzen genuen hemen jasotako gertakari batzuk ezin direla gorroto-delitutzat salatu eta, beraz, ez dutela zirkuitu juridikorik. Horrek ez du esan nahi zigorgarriak ez diren indarkeria horiek pertsonen eragitetik salbuetsita daudenik, kasu horietan **pobreziak egoera larriagotzen baitu**.

Urtean zehar, Ikusgunek 33 gertakarien berri izan du. Horietatik **24, txosten honetan jasotako metodologia aplikatu ondoren, Gasteizen sexu-orientazioaren eta genero-identitatearen aurka izandako gertakariak buruzko Ikusgune VIII. Txosten honetan erregistratu dira**.

Iaz bezala, indarkeria enebefobikoaren beste kasu bat aurkezten zaigu, genero ez-binarioko pertsonen aurkakoa. Kasu hori, gainera, berriro gertatzen da pertsonaren lan-ingurunean, harik eta pertsona horrek lanpostua utzi behar izan arte. Oraindik ere adierazi behar da identitate horiek kalteberak direla, oraindik ez baitira aitortzen Estatuko edo autonomia-erkidegoetako lege transetan. Hala ere, ikusi ahal izan dugunez, aurreko zenbait erakunde aitortza egiten hasi dira, eta, beraz, beren identitateak eta eskubideak aitortzeko bideak irekitzen.

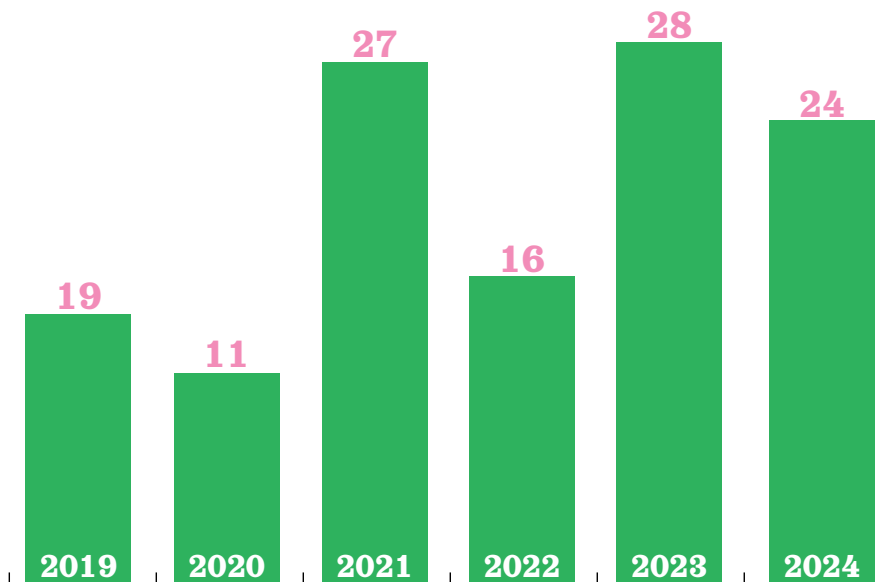
Azken urteotan gorroto-diskurtsoek gora egin dutela ikusi dugu. Diskurtso horiek etengabe egin dute gora Ikusguneren txostenetan, eta pisu handi samarra hartu dute urtero jasotako gertakarien artean. Kontuan hartuta ere Gasteizko eta Arabako egoerak bere berezitasunak izan ditzakeela erkidego-, estatu- edo nazioarte-mailako testuinguruarekin alderatuta, ez dugu ahaztu behar makro joerak nola eragiten dieten gure erakundeei, kolektiboari eta pertsonen. Gure ustez, berdintasunaren eta aniztasunaren arloko politika publikoen aldeko apustua egiten jarraitu behar da, batez ere gizarte-sarearen laguntza duten eta haren eskaera zuzena diren ekimenen kasuan. Gasteizek eta haren Udalak azken urteotan erakutsi dute indarkeria matxistei erantzutea gasteiztarren eskaria dela, eta laguntzeko, ikusarazteko, kontzientziatzeko eta ahalduntzeko espazioak sortzearen aldeko apustua LGBTI+ pertsonen eta haien ingurunearen bizi-kalitatean zuzenean eragiten duen apustua dela.

Azkenik, gogorarazi nahi dugu txosten honen helburua ez dela LGBTI+ populazioan alarmismoa sortzea edo beldurra sortzea. Gure ustez, LGBTI+fobiaren egoera ezagutzeko aukera emango dizkiguten datuak eta testigantzak edukitzea, ondoeza sortu beharrean, ahalduntzeko tresna gisa ulertu behar da, udalerrri baterantz eta indarkeriarik gabeko bizitza baterantz aurrera egiten jarraitu ahal izateko tresna gisa.

¹ [Gasteizko Genero Berdintasunerako V. Plana](#)

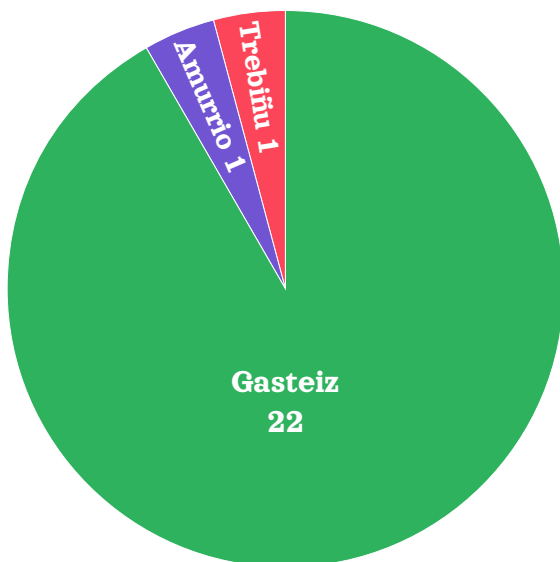
04. EZTABAIDA ETA ONDORIOAK

INCIDENCIAS

2024an, Ikusgunek 24 gertakarien berri izan du. Ikusi dezakegunez, datuak 2023an eta 2021ean jasotako gertakarien antzekoak dira; beraz, aurreko urteekin alderatuta, urtean 24 gertakari inguruko joera dagoela esan dezakegu. Jakina, beste egoera batzuetan adierazi dugun bezala, hauek Ikusgunek ezagutu dituen eta behatokiaren adierazle zorrotzak betetzen dituzten gertakariak baino ez dira eta, beraz, gehiago egon litezke. Kontuan hartu behar da zenbait faktorek duten eragina, hala nola indarkeriaren naturalizazioak pertsona kalteberen bizitzan duen eragina, pertsonaren ahalduntzea lagatzen duen espazio batean ez egotea, infrasalaketa eta birbiktimizazio-prozesuetan sartzeko beldurra. Adierazi nahi dugu, halaber, gertakari batzuk behin baino ez direla zenbatu, nahiz eta data desberdinetan behin baino gehiagotan gertatu, nahiz eta ia segurtasun osoz pertsona berdinek eginak izan.

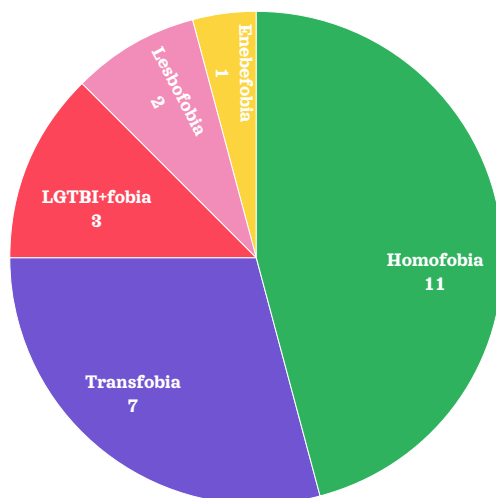
TOKIA

Ikusgune VIII. Txosten hau Lumagorri HATen eta Gasteizko Udalaren arteko lankidetzaz hitzarmenari esker egin daiteke, eta, beraz, behatokiaren jarduera-eremu nagusia Gasteiz da. Hala ere, hainbat urtez eta beste baliabide batzuekin egin dugun bezala, Arabako kuadrilletan jarri dugu ikuspegia. Ikus dezakegunez, **gorabehera gehienak Gasteizen gertatu dira**, ziurrenik Ikusgune gehiago ezarri delako eta udalerriak gainerakoan aldean duen biztanle-kopuruarekiko proportzionala delako.

04. EZTABAIDA ETA ONDORIOAK

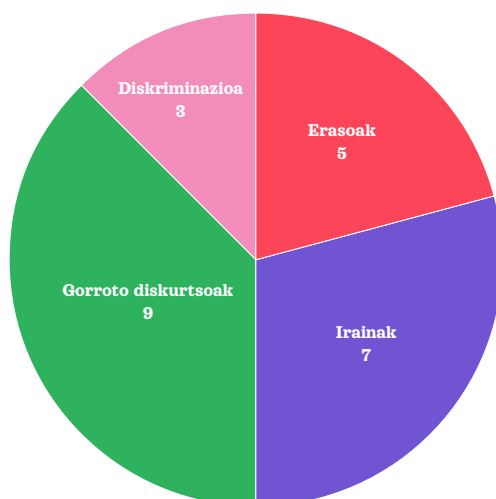
TIPOLOGÍA

Ikus dezakegunez, orain dela urtebete adierazi genuen joerak bere horretan jarraitzen du, eta **gertakaria nagusia homofobia da, 11 gertakariarekin**. Bestalde, sexu-genero disidenteko pertsonen aurkako indarkeriak ohikoa izaten jarraitzen du: 8 gertakari, 7 transfobia kasu eta enebefobia kasu bat. Azken hori lantokian gertatu da, iaz bezala. Era berean, LGTBI+fobiak 3 gertakaritan jarraitzen du. Gertakari horien ezaugarria kolektibo osoari zuzendutako indarkeria da, eta hainbat gai biltzen ditu, hala nola banderak eta sinboloak erretzea, begirada erlijioso ultrakristau batetik zuzendutako erasoak edo eguneroko elkarrizketetan oharkabean igaro daitezkeen baina LGTBI+ pertsonentzat etsaitasunezko lan-espazioak sortzen dituzten indarkeriak. Azkenik, aurren bi gertakari lesbofobo jaso ditugu, bata sare sozialetan eta bestea familia-giroan. Azpimarratu behar da bi kasuetan gertakari horiek jasan zituzten pertsonak beren sexualitate-nortasunarekin ikusgarriak zirela.

Iaz adierazi genuen bezala, erregistratutako gertakari lesbofoboaren kopuru txikia emakumeek jasaten dituzten nahiak eta harremanak ikusezin bihurtzearen ondorio da, batez ere gizonak erdigune ez dituzten desioak dituzten emakumeen kasuan. Identitate hori ikusarazteko erantzuna indarkeria izatea oso esanguratsua da aipatzen ditugun indarkeria estruktural, sistemiko eta arauemaileetan.

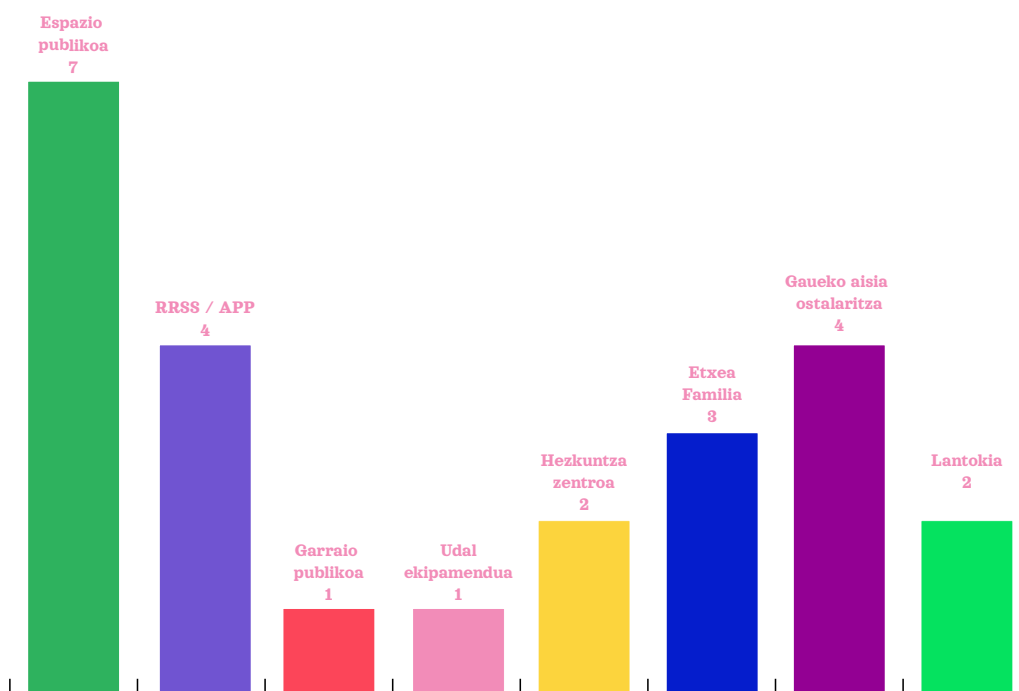
TIPO DE INCIDENCIAS

04. EZTABAIDA ETA ONDORIOAK

Gertakari motei dagokienez, gorroto-diskurtsoak nabarmentzen dira, eta, ondoren, oso hurbil, irainak. Beste urte batzuetan adierazi dugun bezala, gorroto-diskurtsoak eta irainak desberdin kalifikatzen baditugu ere, bi diskurtso horiek mespretxua eta gorrotoa eragin nahi dute, eta kolektibo jakin batzuen deshumanizazioa bilatzen dute. Beraz, 24 gertakarietatik 16 gorroto-diskurtsotzat hartu beharko genituzke, 2024an erregistratutako intzidentzien % 66,6. Era berean, **behatokiak erregistratutako 5 erasoak nabarmendu behar dira, aurreko urteetan baino gehiago**, eta, gainera, egoera ahulagoan dauden pertsonen aurkako indarkeria da.

ÁMBITO

Gertakarien eremua askotarikoenetako bat da; izan ere, indarkeria estrukturala eta sistemikoa denez, espazio guztiak zeharkatzen ditu. Konpartimentalizazio hori gorabehera, gertakari gehienak espazio publikoan gertatzen dira oraindik. Indarkeri LGTBI+fobikoak aurki ditzakegun beste espazio nagusi batzuk sare sozialak, gaueko aisialdia eta etxea/familia dira. Horrek adierazten du, alde batetik, sare sozial batzuek LGTBI+fobiarekin duten sakabanatzeko erraztasuna eta konplizitatea. Bestalde, gertakariak, ostalaritzan edo aisia-guneetan gertatzen direnean, gehienetan gauez gertatzen dira. Azkenik, adierazi behar da familiak oraindik ere indarkeria pairatzen duela LGTBI+ pertsonen aurka, bereziki familiaren mende daudenen edo zaurgarriagoak egiten dituzten beste inguruabar batzuek eragiten dituztenen aurka.

05. kolaborazioak

Jarraian, txosten honetan bi kolaborazio jaso dira. Ikusguneren ustez, atal honek kezkatzen gaituzten gaiak biltzeko aukera ematen digu, eztabaidan sartu nahi ditugunak, eta ikaskideen, aktibisten eta harremanetan gauden eragileen beste errealitate eta gogoeta batzuk ezagutzeko aukera ematen digu. Era berean, uste dugu atal honek, intereseko hainbat gai jorratzeko aukera emateaz gain, gaurkotasuneko agendan egon ala ez, txostena aberasten duela, eta behatokiaren eta mugimenduen eta kalean aurpegia eta gorputza mundu feministago eta bidezkoago baten bereganatzean jartzen duten pertsonen arteko harreman estuaren sintoma dela. Lehenik eta behin, Cristian Carrer psikologo sozialak eta Kataluniako LGTBI+fobiaren aurkako Behatokiko koordinatzaile teknikoak LGTBI+fobiak eragindako eskola-jazarpenari buruzko azterketa bat jaso genuen. Era berean, Lance Behoteguy aktibista bollera, diska eta ez-binariaren bizipen diskei eta LGTBI+ei eta bi borroken arteko elkarguneari buruzko iritzi-artikulu bat jaso dugu.

LA SOBERANÍA AFECTIVA SEXUAL Y DE GÉNERO COMO HERRAMIENTA DE TRANSFORMACIÓN SOCIAL EN LOS CONTEXTOS EDUCATIVOS

Cristian Carrer. Psicólogo social y Coordinador técnico del Observatorio Contra la LGTBIfobia de Catalunya

Promover y garantizar la igualdad real y efectiva de las personas lesbianas, gays, trans*, bisexuales e intersexuales (en adelante, LGTBI+) y la no discriminación por motivos de orientación sexual, identidad y/o expresión de género (en adelante, OSIEG) es un imperativo que se sustenta sobre la base fundamental de los derechos humanos.

La evolución en materia de derechos para las personas LGBTI ha sido motivada por el cambio de comprensión social respecto a esta cuestión, si bien este cambio es gradual y desigual. Las estadísticas con que contamos dan indicios bastante claros que la discriminación por OSIEG se continúa produciendo y todo hace pensar que los casos reales son muy superiores a los que nos muestran las estadísticas.

Sin ir más lejos, el pasado junio en un aula de un centro escolar aparecían mensajes escalofriantes dirigidos al colectivo LGTBI+ como “Maricones mejor quemados” o “Muerte a los desviados”, todo esto acompañado de simbología fascista en la pizarra. La pregunta que nos hacemos es, ¿cómo un territorio que tiene unas normativas legales de garantía de derechos amplia continúa presenciando discursos de odio tan palpables?

En este sentido, nos parece pertinente, señalar el auge de la extrema derecha a nivel mundial y recuperar la crítica de Dean Spade a la estrategia política basada en el reconocimiento legal y la igualdad de derechos y poder pensar e involucrarnos en políticas que impliquen una transformación social que vayan más allá del reconocimiento y la inclusión.

La discriminación por motivos de OSIEG, nos encamina a definir el qué entendemos por LGTBIfobia. Esta es la presencia de situaciones discriminatorias sustentadas en todo un sistema cultural, social y económico que regula la sexualidad y facilita la legitimidad a algunas personas, empleadas por la estructura de este sistema, a ejercer prácticas discriminatorias sobre aquellas que perciben y se diferencian como incumplidoras de los roles de género, en sentido amplio, y de las prácticas sexuales normativas, en sentido estricto, con la intencionalidad de erradicar y/o corregir cualquier heterodoxia sexual al margen del sistema sexo-género-deseo (macho/hombre – hembra/mujer y heterosexualidad obligatoria), provocando consecuencias en el bienestar psicosocial de las personas afectadas, que lleva a un deterioro de las relaciones interpersonales, de los contextos sociales donde se da y que compromete al bienestar de toda la ciudadanía.

Si nos centramos en los espacios educativos, las escuelas y los institutos son una pieza fundamental en la socialización de infantes, adolescentes y jóvenes y donde se desarrolla de una manera intensa la construcción de la identidad. La sociedad cada vez es más plural y este hecho también se evidencia en la pluralidad de la diversidad afectiva sexual y de género que está presente en todos los ámbitos de la vida, y, por tanto, también en nuestras aulas.

El acoso escolar se define como un conjunto de comportamientos físicos y/o verbales que el alumnado de forma hostil y abusando de un poder real o ficticio, dirige contra otra de forma repetida con intención de causar daño. La conjunción entre la LGBTIfobia definida brevemente como una actitud o disposición negativa hacia la diversidad afectiva sexual y de género y el acoso escolar, configuran el fenómeno social central que tratamos en el artículo: el acoso escolar por OSIEG. Podemos afirmar que existe cierto consenso al comprender el acoso escolar por OSIEG como el rechazo, la discriminación y/o violencia desde las instituciones, estructuras sociales y personas individuales hacia personas que no conforman con las normas del sistema sexo-género, es decir, hacia las personas que se identifican o son percibidas como personas LGTBI+.

El acoso puede tener como consecuencia, por un lado, el incremento del absentismo, la disminución del rendimiento escolar, la desmotivación personal y el abandono prematuro de los estudios, y de la otra, el aislamiento social, unos niveles inferiores de bienestar personal y de autoestima y un incremento del riesgo autolítico.

Los programas y las acciones específicas para tratar el acoso escolar por OSIEG son necesarias y poder ofrecer un apoyo vital a los diferentes agentes educativos implicados en la situación de acoso, pero se hace evidente la necesidad de una reestructuración desde una perspectiva integral e interseccional que pueda ofrecer una respuesta en las comunidades educativas que también impliquen acciones que transformen las estructuras sociales que finalmente desencadenan en la legitimidad que todavía pueden pensar y sentir personas que tienen para ejercer una agresión y/o discriminación por OSIEG.

Se tiene que implementar un modelo coeducativo, que implica promover la igualdad entre mujeres y hombres, y a la vez eliminar cualquier tipo de discriminación por OSIEG. En este sentido, es capital la intervención del conjunto de la comunidad educativa (alumnado, profesorado, familias, personal de atención y servicios y dirección y administración), ya desde la etapa infantil, promoviendo el desarrollo integral de los niños y adolescentes, posibilitando la libertad de expresarse sin la mediación de estereotipos de género y apoyando al alumnado con comportamientos de género no normativos. Ahora bien, para avanzar no nos podemos quedar en la ausencia de conflicto o discriminación, tenemos que mirar más allá, construir un paradigma transformador.

¿Y cómo lo hacemos? Nos preguntamos. A nivel propositivo, señalamos unos puntos prioritarios por la implementación de la diversidad afectiva sexual y de género encaminada hacia un impacto social: (1) Transversalización contenido diversidad afectiva sexual y de género en el sistema educativo (infantil – universidades); (2) Mejora y supervisión de protocolos y acciones encaminadas a la prevención, detección e intervención del acoso escolar por OSIEG; (3) Superación lógica identitaria, es decir, no esperar a que la persona se identifique como LGTBI+ para actuar si estamos detectando conductas y episodios discriminatorios por OSIEG; (3) Promoción de los valores de la coeducación y la diversidad afectiva sexual y de género en los documentos de Plano acción tutorial y normativa de convivencia; (4) Formación escalonada y continuada a todos los agentes de la comunidad educativa y (5) Impulso de investigación y trabajos con temáticas LGTBI+ en los diferentes niveles educativos.

La diversidad afectiva sexual y de género no solo tendría que interpelar a aquellas

05. KOLABORAZIOAK

personas que estamos marcadas por la disidencia sexual, nos tiene que interpelar a todas, como sociedad, a favor de la convivencia democrática, más igualitaria y fraterna rehuyendo de paradigmas de la tolerancia liberal. La importancia del contexto social y de la subjetividad de las personas es clave para entender que en los procesos de transformación social. Nos situamos en lo que denomino psicosociologizar los procesos, es decir, construir estrategias alejadas de la metáfora que sitúa los sistemas de opresión en el interior de las personas para colocarlos en la frontera entre el individuo y la sociedad. Centrémonos, por un lado, a denunciar las prácticas sexistas, clasistas, LGTBIfóbicas, racistas y capacitistas en nuestras aulas que, aunque pueden ser realizadas por individuos, únicamente son posibles en la medida que nacen en los sistemas que sustentan las desigualdades.

El acoso escolar por motivos de OSIEG es una problemática social a resolver. Para expresarnos en libertad, como deseamos y queremos, para ser y estar en el mundo sin riesgo de sufrir discriminación, en definitiva, ¡para lograr la soberanía afectiva sexual y de género!

MI EXPERIENCIA COMO LESBIANA NO BINARIE, SOBRE RUEDAS

Lance Behoteguy Leytón. Activista bollera, no binaria y disca, estudiante de trabajo social en la EHU-UPV

Tengo 23 años y soy de Bolivia, pero hace mucho que estoy viviendo aquí en el estado español, soy una persona no binaria y lesbiana, uso pronombres con terminación masculina y neutra, es decir él y elle, tengo discapacidad que me afecta caminar y por consecuencia uso ayudas para la movilidad como una silla de ruedas o muletas. Dicho esto voy a centrar el artículo en cómo me afecta ser parte de dichos colectivos en mi vida, a mi me atraviesan muchas opresiones que tienen que ver con el sistema capacitista, racista, capitalista y cisheterosexista que hay en esta cultura occidental

Todo ello implica, dadas mis condiciones, una serie de opresiones. Por ejemplo ser discapacitado no es un problema por así decirlo, finalmente si no puedo caminar solo, para eso existen las ayudas para la movilidad que he mencionado anteriormente, el problema surge cuando la gente juzga a las demás personas por tener discapacidad, y se tiene que tratar con ellos que tienen una mentalidad prejuiciosa y negativa, así como un tanto egoísta y que les enseña a los humanos a no aceptar al diferente. Por otra parte con respecto a ser trans, la transfobia se siente en todos los elementos de la sociedad lo que hace que esta se interiorice y se reproduzcan actitudes hacia uno mismo de envidiar y compararse con los cuerpos de las personas cis, haciendo que se produzca un sentimiento que se describe como disforia que nos hace entrar en depresión, ya que no aceptamos nuestro propio cuerpo porque sentimos una presión social y nos acompleja el ver a otras personas que tienen nuestro cuerpo deseado, esto no existe con respecto a las dificultades de movilidad porque hay personas que nunca hemos sentido como se camina normalmente, en cambio siempre vamos a tener que ver y convivir con personas cis, eso si, cabe señalar que con el tiempo se ha ido profesionalizando medicamente el tema de los tratamientos para personas trans con ayuda de hormonas, lo que disminuyó el malestar en muchos individuos.

En ambos casos, el problema no es ser trans o discapacitado, sino la transfobia y el capacitismo, porque nos demandan ser acorde a la idea que tienen el resto de las personas de cómo te tienes que ver, y esto se relaciona con el sistema cisheteronormativo que marca que unos cuerpos son normales y otros no, eso sirve para afianzar la idea de que los cuerpos tienen que ser eficientes, productivos y reproductivos. Es decir servir para, por un lado darle nueva mano de obra al sistema capitalista que quiere que seamos todos una idea falsa de lo productivo, que no encaja con las personas con discapacidad y por otro que seamos su idea de lo "correcto", que en realidad no existe porque lo correcto es que cada persona sea como es, esté de acuerdo o no con lo que quiera el sistema que hagamos o seamos. Por ejemplo, en las comunidades de apoyo norteamericanas y británicas ha habido problemas con el discurso transfobo que internalizan los usuarios sobre todo en internet, llegando a fomentar ideas competitivas a sus miembros por quienes son más o menos trans, los denominativos truscum y transmed hablan de la idea de ser una mujer/hombre completa o completo, y por supuesto borrando o invalidando a las personas no binarias, muchas veces adoptando la retórica plagada de transfobia de que, quienes somos pertenecientes a esta gama de identidades queremos solo atención de nuestras familias, amistades, pareja, lo cual hace que haya un sentimiento de invalidez incluso dentro de los colectivos trans de todo el mundo.

Esto implica que el simple hecho de ser quien uno es y atreverse a ser uno mismo,

05. KOLABORAZIOAK

transgrede al sistema y coloca a las personas diferentes en un lugar por fuera de la norma. Como diría Judith Butler: “las personas de género disidente (no binario, es decir ni masculino ni femenino), las minorías sexuales, generalmente no son reconocidas y por ende viven en un cuerpo que tampoco lo es” siendo esto así, para una persona con discapacidad, que ya de por sí su cuerpo es visto fuera de lo normal, y de la que se esperaría que intente en lo posible “encajar” en la sociedad, reconocerse como una persona trans no binaria y de orientación lésbica implica una triple transgresión más aun en momentos donde hay una contraofensiva de los sectores más reaccionarios de la sociedad que busca arrebatar, los derechos que el colectivo LGBTI+ ha logrado gracias a décadas de lucha.

Cabe destacar, que en estos momentos en los que está gobernando gente como Trump o Milei y que otros grupos de extrema derecha y fascistas avanzan con su popularidad y discurso, hay que intentar estar orgullosos de lo que uno es, reivindicar el derecho a la diferencia y poder ayudar a que otras personas lo hagan.

Entonces, frente a este resurgimiento de la censura y anulación que sueltan los discursos fascistas lo que corresponde hacer desde la comunidad LGBTI+ es más bien fortalecernos en el orgullo de nuestras identidades con el fin de que se debiliten sus discursos, luchando en todos los espacios posibles por el orgullo que representa conjuntamente en la comunidad LGBTI+

Además como personas LGBT, hay que formarse cada vez más en la historia que habla de las memorias de nuestro colectivo, para poder rebatir los peligrosos argumentos que plantea la ultraderecha y derecha como: “hacen gay a nuestros niños” como si por mostrar otras realidades provocase que las personas se hicieran gays.

Para seguir, como personas discapacitadas esta lucha es importante también, en tanto que, la derecha desde tiempos antiguos ha perseguido a nuestro colectivo mediante discursos de “incapacidad” y como si se nos despreciase por no ser seres humanos productivos para el sistema, y que actualmente se refuerza con los recortes a los Servicios Sociales que plantean y ejecutan los gobiernos de derecha allá donde gobiernan, como por ejemplo el gobierno “trumpista” y el gobierno de la Comunidad de Madrid desde que empezó con su cargo la presidenta Isabel Díaz Ayuso, por ejemplificar unos cuantos fenómenos.

Para finalizar, ante un sistema que excluye, que discrimina y nos hace sufrir opresiones por distintas razones de clase, raza, género, orientación sexual, discapacidad, etc.. Hay que unirse desde una lógica interseccional y decolonial que combata las opresiones y cambie las formas de pensar de la gente para hacer un mundo donde las personas nos podamos sentir mejor por como somos y que se respete la diferencia en los seres humanos, para que no se nos juzgue por vivir a nuestro modo y plantear nuevos sistemas de valores que se basen en la coexistencia de las diferencias y las disidencias.

Ikusgune

Gasteizko LGTBI+fobiaren aurkako behatokia

Observatorio contra la LGTBI+fobia de Vitoria-Gasteiz